

Het wonder van eenheid

– Jack Patterson

In de wereldgeschiedenis zijn er periodes geweest van topprestaties, toen er een gevoel van verwondering was over het transcendente, over datgene wat boven het aardse uitstijgt. Dit bracht mensen tot grote prestaties, die verder gingen dan hetgeen zij normaliter zouden presteren.

De tijd van Elisabeth I in de geschiedenis van Engeland is zo'n tijdperk. De mensen uit die tijd waren niet alleen ontdekkingsreizigers en grote strijders, maar zij waren tegelijkertijd ook dichters. En dat was de tijd waarin Shakespeare leefde, en de toneelstukken die hij schreef toonden een beheersing van de Engelse taal die nimmer overtroffen is. In zulke tijden lijkt de mens zich ervan bewust te zijn dat hij één is met alle leven.

In zijn boek *The Atman Project*¹ suggereert Ken Wilber dat mensen onbewust intuïtief aanvoelen dat zij, diep van binnen, één zijn met die heelheid. Maar de vrees om het afgescheidene zelf los te laten blokkeert hun begrip van eenheid. Maar als, in deze perioden van grootsheid, de mens zijn angst voor het verliezen van zijn aparte identiteit loslaat en gaat leven, zoals in de tijd van de Elisabethanen, voor de vreugde van de ontdekking, dan vergeten zij zichzelf, zonder zich ervan bewust te zijn en werken zij toe naar een begrip van eenheid. Zij die het avontuur ondernemen van het betreden van het spirituele pad, moeten ook leren hun aparte zelf los te laten en naar zo'n begrip toe te werken.

Van Hoofd naar Hart

De moeilijkheid waar we tegenwoordig tegenaan lopen is dat de mens - en ik gebruik het enkelvoud omdat de mens vrij-

wel geheel hiervoor verantwoordelijk is - gedurende vele eeuwen zijn vertrouwen in het denken gesteld heeft; hij heeft dit zo volledig gedaan dat zijn wetenschappelijke en technologische prestaties zijn geloof dat zijn verstand alleen hem tot een begrijpen van het leven kan leiden, rechtvaardigen. Maar in feite is het denken, waarop hij zo trots is, voornamelijk analytisch en vergelijkend. Geworteld in dualiteit, kweekt het afgescheidenheid, competitie en eenvormigheid. Wat wij nodig hebben is een evenwicht tussen het denken en het hart, dat leidt tot een synthese in ons denken, samenwerking en een begrijpen van de onderlinge verbondenheid van alle leven. Dit is de laatste paar jaar bereikt in de wetenschap van de ecologie, waar de onderlinge verbondenheid van de levenssystemen in de planten- en dierenwereld erkend is. Maar de mens, meegesleurd door zijn prestaties op het gebied van genetisch onderzoek, op het gebied van het gebruik maken van atoomkracht, heeft zichzelf beschouwd als meester van de Natuur. Dit is heel gevaarlijk, omdat de Natuur zal terugslaan. De Natuur is die eenheid waarvan de mens slechts een deel vormt.

Tegenwoordig vinden de veranderingen zo snel plaats dat het bijna ongelofelijk is. Het is alsof de snelheidsmeter van de beschavingsauto ineens doorslaat. De mensen blijven een beetje verward achter. Het zijn, denk ik, de weeën van de geboorte van broederschap, en de mensheid wordt gedwongen een quantum-sprong in bewustzijn te doen - van intelligentie naar intuïtie. Wil intuïtie effect hebben, dan moet het verstand terzijde geschoven worden.

In Chinese termen zijn er in de opvattingen over het ene twee aspecten - het *yin* en het *yang*. Vandaag de dag zien wij de ommezwaai van het *yang* naar het *yin*, van het mannelijke naar het vrouwelijke, van de goden naar de godinnen, van het gefocust zijn op het denken naar de universaliteit van de emotionele natuur. En wanneer de emotionele natuur naar voren komt, kan zij aanschakelen aan de boeddhische

wereld van eenheid. Dan kunnen wij beginnen de aard van heelheid te begrijpen. Dat kleine juweel over het spirituele leven, *Licht op het Pad*, zegt: 'Bestudeer de harten van de mensen, opdat u weet in wat voor wereld u leeft en waarvan u deel wilt uitmaken'², en in *De Stem van de Stilte*: 'Leer bovenal verschil te maken tussen verstandelijke kennis en Ziele-wijsheid, tussen de 'leer van het Oog' en die van het 'Hart'.³ Het hart is belangrijk in het menselijk leven omdat het de energie verschaft, het verstand kan alleen tot gids zijn. Zoals J. Krishnamurti zei: 'Het denken is gericht op kennis, en kennis is beperkt'. Maar aangezien de kracht van emotie minder beperkt is, kan emotie ons naar nieuw begrijpen leiden. Wat wij voelen, niet wat we denken, is belangrijk in het leven. Deze ommezwaai van het verstand naar het hart is noodzakelijk om ons terug te brengen tot het besef dat ons leven in harmonie moet samenvloeien met de grote levensrivier waarvan wij een integraal deel uitmaken.

Atman is onze ware natuur

H.P. Blavatsky, een van de stichters van de Theosofische Vereniging, postuleerde de Ene Absolute Realiteit die, ofschoon gespeend van alle attributen, de bron van alle leven was. Jammer genoeg hebben theosofische studies zich geconcentreerd op de samenstelling van de mens en de bestaansgebieden, met weinig pogingen om deze te relateren aan de Ene Realiteit. Ieder mens is Atman in zijn of haar ware natuur, en Atman als Goddelijke Wil is een notie van de Ene Realiteit die het menselijk verstand kan bevatten. Het persoonlijk leven van ieder individueel mens wordt overheerst door een vals gevoel van afgescheidenheid van andere mensen en andere levensvormen, maar in ieder van ons bevindt zich de onbeperkte kracht van Atman die opwelt vanuit ons innerlijk wezenscentrum als de 'levenswil'. Daar deze voortkomt uit de hoogste bron, getuigt het van onze Eenheid met het hele leven. In de mens speelt Atman als bewustzijn door vormen en voertuigen, in fysieke

stof als waarneming d.m.v. zintuigen, en in boven-fysieke stof als gedachten-gevoelens. Omdat al deze energieën uit golfbeweging of trilling bestaan in variërende gradaties van subtiliteit, zijn ze voortdurend aan verandering onderhevig.

Cosmisch Ritme

Op het hoogste niveau is Atman onveranderlijk, maar we kunnen het effect ervan voelen in deze veranderende wereld als het ritme of de onophoudelijke beweging van het universum - het levenslied. Dit cosmische ritme bevat potentieel de hele vervolmaking die gerealiseerd moet worden. Dit pulserende ritme bevat de kracht die de verhouding van de velden binnen velden verandert en die veranderingen teweeg brengt die evolutionaire groei en transformatie mogelijk maken.

Dit universele ritme kan gezien worden als Goddelijke Intelligentie, die het instrument is van Atman - de Opperste Wil of Wet van het Universum.

Het is overduidelijk dat het menselijk antwoord op het cosmische ritme van zeer groot belang is. Wanneer de menselijke afdeling in harmonie leeft met het universele ritme van de natuur, wordt er een meer volmaakte uitdrukking geschapen van het leven in zowel de microkosmos als in het geheel - de macrokosmos. Wanneer wij handelen uit een gevoel van ik-heid, belemmeren wij de evolutionaire vooruitgang als geheel en tevens onze eigen ontwikkeling.

Het is niet gemakkelijk voor ons te beseffen dat het gevoel van persoonlijke ik-heid dat ons zo na aan het hart ligt, en zelfs het basale theosofische denkbeeld van een spirituele individualiteit, in laatste instantie niets anders zijn dan eigenhandig opgeworpen barrières in de stroom van het leven. Het product van zelfbewustzijn, onze identiteit, zal obstakels blijven opwerpen in deze stroom totdat het is opgelost in een besef van Eenheid.

We zullen blijven worstelen in de grote Levensrivier totdat wij alle gevoel van afgescheidenheid van het Zelf kwijt zijn. Onze opvatting van de wet van karma (oorzaak en gevolg) wordt onpersoonlijker, en waarschijnlijk complexer, wanneer wij beseffen dat onze handelingen niet los te zien zijn van de handelingen van anderen. Wij kunnen ons dagelijkse doen visualiseren als gegooid worden in de stromingen en de draaikolken van de grote Levensrivier en helemaal door elkaar geschud worden in een grote matrix van onderlinge verbondenheid. Dan worden die handelingen naar ons teruggebracht in aangepaste vorm, niet persoonlijk, maar al naar gelang onze behoeften en met betrekking tot het geheel.

Vanwege zijn fundamentele identiteit met de Levensrivier is iedere man of vrouw in potentie een rechtmatige schepper. Hij kan zijn bijdrage toevoegen aan het rustig stromen van de levensenergieën. Dit doen mensen terwijl zij hun zelf-gecreëerde zelf vergeten door een oprechte belangstelling voor het welzijn van de mensheid. Deze empathie en compassie ontstaan wanneer onze activiteiten voortkomen uit liefde - de alles omvattende, niet-selectieve liefde die het karakter van Eenheid vormt. Wanneer wij deze liefde in ons hart hebben, kunnen wij het wonder ervaren van volledig in harmonie met de grote Levensrivier mee te stromen en te delen in zijn Goddelijke Energie. Dit is het echte wonder van Eenheid.

Verwijzingen:

- 1 K. Wilber, *The Atman Project* (T.P.H. Wheaton, 1980) p.102
- 2 Mabel Collins, *Light on the Path* (T.P.H. 1971) p.38
- 3 H.P. Blavatsky, *The Voice of the Silence* (T.P.H. London 1909) p. 42.

Uit: *Theosophy in New Zealand*,
december 1999.
Vertaling: A.M.I.